

Kære modtager af Tomas Lagermand Lundme-kufferten

Vi er meget glade for, at du og dine elever sammen med Odsherred Læser 2023 har lyst til at dykke ned i Tomas Lagermand Lundmes forfatterskab og i et af hans nyeste YA-værker, *Alting begynder et sted*.

På de følgende sider kan du danne dig et overblik over kuffertens indhold, og hvordan I overordnet set kan arbejde.

Kuffertens indhold er også tilgængeligt på Odsherred Læsers hjemmeside:

<https://subsite3.odsherred.dk/da/undervisningsmateriale/>

Har eller får I spørgsmål til kufferten og dens indhold, kan I skrive til: litteratur@odsherred.dk

Vi håber, I får nogle gode og lærerige oplevelser gennem jeres fordybelse i kuffertens indhold.

Rigtig god fornøjelse!

Odsherred Læser

Kuffertens indhold

Målgruppe

9. klasse

Til læreren

- Forfatterportræt
- Lærervejledninger til hver aktivitet – henvendt til eleverne, så de let kan kopieres og uddeles

Brevhilsen til eleverne fra Tomas Lagermand Lundme

Opgaver og aktiviteter

- Portrætartikel
- Efter læsning – de store linjer
 - Aktivitet: Roman-tale-terning
 - Aktivitet: Book bento
- Tema: Ung og i identitetskrise
 - Aktivitet: (Video)interview
 - Aktivitet: Brevkassen
- Hovedpersonens relationer – romanens temaer
 - Aktivitet: Relations-oversigt – kærlighedens mange navne
 - Aktivitet: Meddigtning

Forslag til rækkefølge

1. Brevhilsen fra Tomas Lagermand Lundme
2. Efter læsning – de store linjer
Aktivitet 1: Roman-tale-terning
Aktivitet 2: Book bento
3. Tema: Ung og i identitetskrise
Aktivitet 3: (Video)interview
Aktivitet 4: Brevkassen
4. Hovedpersonens relationer – romanens temaer
Aktivitet 5: Relations-oversigt – kærlighedens mange navne
Aktivitet 6: Meddigtning

Portrætartiklen kan researches til og skrives sideløbende med eller efter arbejdet med kuffertens øvrige indhold – elevernes mulighed for at sende Tomas Lagermand Lundme spørgsmål og deres møde med ham til foredraget mandag d. 6. november er en del af deres research, så vær opmærksom på at tænke dette ind i planlægningen (se mere under lærervejledningen til 'Portrætartikel', hvor deadline for at sende spørgsmål er angivet).

Materialer

Skriftligt materiale er vedlagt den enkelte aktivitet som kopiark og/eller der er linket til det i lærervejledningen.

De øvrige materialer og redskaber, I får brug for, er oplistet under den enkelte aktivitet.

Arbejdsform

Inddel eleverne i arbejdsgrupper á 4 elever. Få af opgaverne er individuelle, men ellers er grupperne udgangspunkt for arbejdet med opgaverne og aktiviteterne i gennem hele forløbet.

Det er en god idé at lade eleverne læse hele den aktuelle opgave i gennem, inden de går i gang med deres arbejde.

Portrætartikel

Formål

At I aktivt bruger foredraget med Tomas Lagermand Lundme, jeres mulighed for at sende ham spørgsmål samt almindelig research til at skrive en portrætartikel om Tomas Lagermand Lundme og hans forfatterskab.

Portrætartikel

Det skal I bruge

- Kopi til hver elev/gruppe af kopiark: *Genretræk - Portrætartikel* – eller følg link i opgaven
- Kopi til hver elev/gruppe af kopiark: *Genreblomst – Portrætartikel m. tekst* – eller følg link i opgaven
- Kopi til hver elev/gruppe af kopiark: *Eksempel på portrætartikel* - eller følg link i opgaven
- Evt. kopi til ophæng i klassen på A3 af kopiark: *Genreblomst - Portrætartikel*

Det skal I gøre

1. Lær genren at kende

- a) Gennemgå genretræk.

I kan evt. bruge *Ind i dansk*:

<https://indidansk.dk/portraetartikel-genretraek/>

Artiklen og genreblomsten er også vedlagt som kopiark.

- b) Læs evt. et eksempel på en portrætartikel:

<https://www.euroman.dk/kultur/herman-tommeraas>

Artiklen er også vedlagt som kopiark.

Vær opmærksom på, at denne portrætartikel er et portrætinterview – så tal om forskellene mellem denne undergenre og jeres egen måde at arbejde med portrætartikelgenren på

2. Research

- a) Mulighed for at sende spørgsmål til Tomas Lagermand Lundme.

I skal I jeres grupper finde på spørgsmål.

I kan finde inspiration til gode spørgsmål i genreblomsten:

<https://indidansk.dk/portraetartikel-genretraek/>

Genreblomsten med uddybende tekst er også vedlagt som kopiark, som kan kopieres og omdeles og/eller hænges op i klasseværelset.

I hver gruppe vælger I jeres fem bedste spørgsmål, som I deler med klassen (brug evt. Padlet i Skoletube).

Klassen vælger nu de samlet set fem bedste spørgsmål, som **senest onsdag d. 1. november** sendes samlet til: litteratur@odsherred.dk

Odsherred Læser sender spørgsmålene videre til Tomas Lagermand Lundme, som svarer, så I har hans svar senest mandag d. 6. november, så I kan bruge dem i jeres portrætartikler.

- b) Foredraget med Tomas Lagermand Lundme.

Mulighed for at stille (endnu flere) spørgsmål til forfatteren.

Forbered jer på at tage noter om og fra foredraget generelt – tal inden om, hvad man kan lægge mærke til – det kunne være citater, kropssprog (gestik, mimik), reaktioner, stemning osv., som I vil kunne bruge, når I skal skrive jeres portrætartikler.

- c) Almindelig research

Se igen kopiark *Genreblomst – Portrætartikel m. tekst* for inspiration.

3. Skrivning

- a) Brug evt. 'Skrivehjulet' på *Ind i dansk*:

https://indidansk.dk/skrivehjulet/?_gl=1*dz6lnx*_ga*MTAxOTUxNTY4LjE2OTU0NjY1MTk.*_up*MQ

Hvis I ikke er vant til at bruge Skrivehjulet, kan I med fordel se denne lille film:

<https://www.youtube.com/watch?v=fqe97ol6t5U>

- b) Brug grupperne til at give hinanden respons undervejs i skriveprocessen.

Hvis I har lyst, må I meget gerne dele jeres portrætartikler med Odsherred Læser – send i så fald til litteratur@odsherred.dk

ODSHERRED LÆSER

Litteratur- og læsefestival

Efter læsning

De store linjer

Aktiviteter

Roman-tale-terning

Book bento

Formål

At I gennem to forskellige aktiviteter forholder jer til og arbejder med bogen på et overordnet niveau, inden I i de følgende opgaver og aktiviteter dykker ned i mere specifikke områder.

Roman-tale-terning

Det skal I bruge

- En 'Roman-tale-terning' til hver gruppe
- Saks
- Lim

Det skal I gøre

I jeres grupper skal I udklippe, folde og lime en roman-tale-terning og derefter følge instruktionerne for brug af terningen på arket.

I kan afrunde med en fælles, opfølgende samtale i klassen.

Book bento

Det skal I bruge

- Kamera/mobiltelefon
- Computer
- Genstande og baggrund – se instruktionen længere nede

Det skal I gøre

1. Oplæg

Lad elevernes selv undersøge eller hold et kort oplæg for eleverne - hvad er en book bento?

- Bento er et japansk ord, der beskriver en madkasse inddelt i små rum, som gør maden så præsentabel og dermed indtagende som muligt.
- En book bento præsenterer på lignende visuelle vis en given bog ved at vise selve bogen arrangeret sammen med en række genstande, der fortæller noget vigtigt om den.
- Book bento er primært et Instagram-fænomen, og derfra har billederne deres kvadratiske format – som igen henviser til den japanske madkasse.
- ... en book bento er altså kort sagt en visuel beskrivelse og fortolkning af en bog.
- Se evt. eksempler på book bento'er her:

https://www.instagram.com/herlev_bibliotek/?hl=da

2. Arbejde i grupperne

I finder i jeres grupper en passende baggrund (stof, papir/karton, en bordplade, gulvet, skolegården...) samt ca. fem genstande, som I synes, repræsenterer bogen - dens handling, person(er), stemning, tema osv.

Disse genstande arrangeres rundt omkring bogen (snak evt. kort om komposition), hvorefter der tages et billede, som beskæres, så det har Instagrams karakteristiske kvadratiske format.

I kan også bruge Shutterstucks skabeloner - det er let, og så får I det helt rigtige udtryk og kan også lægge effekter mm. på billederne.:

<https://www.shutterstock.com/da/create/editor/CiQ5NjkwMDZmNC0zMWI1LTQ5NjUtYjBhMC1INWNIMWQyNjgxZmQ>

3. Præsentation

I kan printe gruppernes book bento'er og hænge dem op på plancher, I kan samle dem i en Padlet på Skoletube, eller I kan måske oprette eller bruge en eksisterende Instagramprofil og poste dem der.

Grupperne præsenterer deres book bento'er og begrundet deres valg af genstande.

I må også meget gerne sende billederne til litteratur@odsherred, så udstilles de på BOKs Instagramprofil.

Tema

Ung og i identitetskrise

Aktiviteter

(Video)interview

Brevkassen

Formål

At I gennem to forskellige aktiviteter indlever jer i romanens nøglepersoner og deres respektive problemer, hvoraf mange udspringer af at være ung og i (identitets)krise, og ad den vej kommer tættere på et af romanens hovedtemaer: at være ung og i identitetskrise.

(Video)interview

Det skal I bruge

- Kamera/mobiltelefon

Det skal I gøre

1. Udvælg personer

Diskutér og beslut i klassen, hvilke af romanens personer, det giver mening at stille uddybende, forklarende og opklarende spørgsmål – I skal som minimum arbejde med den unavngivne hovedperson og Luna, men måske er der flere, I har lyst til at gå tæt på?

Fordel personerne i grupperne, så hver gruppe arbejder med én person.

2. Find på spørgsmål

I grupperne skal I finde på 5-10 spørgsmål til jeres person. I må både stille spørgsmål til personens fortid, nutid og fremtid, og I skal spørge om ting, der ikke står direkte eller fuldt ud beskrevet i bogen.

Et eksempel på et spørgsmål til Luna kunne være: Hvorfor forsvandt du pludselig?

3. Byt spørgsmål og find svar

Byt spørgsmål med en anden gruppe. Svar grundigt på spørgsmålene sammen. Jeres svar skal være troværdige i forhold til den viden, I har om personen fra bogen – også hvis I er nødt til at gætte og digte for at svare.

4. Interview

Nu vælger I en fra jeres gruppe, der skal interviewe, og en, der skal være interviewperson (eller I kan skiftes i gruppen) og optager interviewet.

Alternativt kan I lave interviewene live, som lydoptagelse eller på skrift.

5. Præsentation

Fremvis interviewene i klassen og snak om, hvordan det bidrager til jeres forståelse af romanen at gå ind i personerne på denne måde.

Brevkassen

Det skal I bruge

- Kopi til hver elev/gruppe af kopiark: *Brevkassen – Vi unge* (2 tekster)

Det skal I gøre

1. Klassesamtale

Kort præsentation af brevkasse-genren:

En skriftlig udveksling mellem en læser, der har et problem, vedkommende ønsker belyst, og en brevkassemedarbejder, som ofte er en fagperson, der giver et svar på problematikken.

2. Arbejd med eksempler

Vi unge er et eksempel på et magasin, der har en brevkasse, hvor unge kan skrive ind og få belyst/svar på deres problematikker og spørgsmål af div. fagpersoner.

Start med i jeres grupper at læse to eksempler på et spørgsmål og et svar:

1. *Brevkassen: "Hjælp! Jeg har kærestesorger"*
og
2. *Brevkassen: "Mine forældre skal skilles – hvordan siger jeg, hvor jeg vil bo?"*

Svar på disse spørgsmål:

1. Hvad kendetegner hhv. spørgsmål og svar – hvordan er den sproglige tone for eksempel?
2. Synes I svarene er brugbare?
3. Er der noget, I ville tilføje til svaret?
4. Tror I, at brevkassedialog kan hjælpe, hvis man har det svært?

3. Fælles brainstorm

Lav en fælles brainstorm: Hvilke problemer har hovedpersonen?

4. Skriv selv

Skriv herefter hver især et brev fra hovedpersonen til *Brevkassen*.

Vælg selv, hvilke(n) af hovedpersonens problematikker, spørgsmålet skal tage udgangspunkt i.

5. Byt og svar

Læg alle klassens breve i en bunke og fordel dem tilfældigt, så I alle får et nyt brev. Skriv et svar til dette brev – beslut dig for, hvilken fagperson, du er.

6. Del jeres arbejde

Til slut mødes I i jeres grupper og læser jeres brevkasseudvekslinger op for hinanden.

Tal kort sammen efter hver oplæsning: Var det et brugbart svar? Hvorfor/hvorfor ikke?

ODSHERRED LÆSER

Litteratur- og læsefestival

Hovedpersonens relationer - romanens temaer

Aktiviteter

Relations-diagram – kærlighedens mange ansigter

Meddigtning

Formål

At I ved at undersøge romanens hovedpersons forskellige (kærligheds)relationer til romanens bipersoner kommer tættere på romanens tema(er).

Relations-diagram – kærlighedens mange ansigter

Det skal I bruge

- Kopi til hver gruppe af kopiark: *Bipersoner – hovedpersonens kærlighedsrelationer*
- A3-papir – gerne så grupperne har hver sin farve
- Saks
- Limstift

Det skal I gøre

1. Gennemgå fælles

Den unavngivne hovedpersonen har forskellige slags kærlighedsrelationer til mange af romanens bipersoner – man kan sige, at der er forskellige *kategorier* af kærlighedsrelationer i romanen.

Tal evt. i klassen om, hvad *en kategori* er.

2. Kopiark – tænk og klip

Gennemgå i jeres grupper arket med de personer, som hovedpersonen har en eller anden slags kærlighedsrelation til – synes I, der mangler nogen personer? I så fald kan I skrive disse personer i de tomme felter.

Klip kortene med bipersonernes navne ud.

3. Lav jeres eget diagram

I skal nu på et stykke A3-papir lave jeres eget diagram (jeres egen oversigt) over de meget forskellige former for kærlighed, hovedpersonen har til bipersonerne.

Jeres diagram/oversigt skal vise så tydeligt som muligt, hvilke forskellige kategorier af kærlighedsrelationer, I synes, der findes for hovedpersonen i romanen - og hvilke bipersoner, der hører til i hvilke kategorier.

Nogle af personerne hører måske til i samme kategori som andre af personerne, nogle skal måske stå alene, nogle skal måske optræde i flere kategorier – det er helt op til jer.

Nogle steder er det måske slet ikke kærlighed – men noget andet? Lad det i så fald komme til udtryk i dét, I kalder kategorien.

Et eksempel på en kategori kunne være 'Søskendekærlighed'. Her hører lillebroren naturligvis til – men det kan også være, at I skaber en kategori, der hedder 'Familiekærlighed', og så kan det være, at han også hører til dér.

Prøv jer frem og flyt gerne lidt rundt på navnesedlerne, inden I endeligt beslutter jer for jeres kategorier og for hvem, der hører til hvor.

Når I har besluttet jer, limer I navnesedlerne fast og skriver tydeligt oven over, hvad I har kaldt kategorierne.

4. Svar på spørgsmål

Kig godt på jeres gruppes kærlighedsrelations-oversigt og svar på spørgsmålene:

1. Hvilke relationer hører vi mest om i romanen? Hvilke hører vi mindst om?
2. Hvilke relationer er mest afgørende for hovedpersonen? Hvorfor?
3. Hvad er romanens mest centrale tema?
4. Hvad har romanens tema(er) at gøre med hovedpersonens kærlighedsrelationer?

5. Præsentation

Fremlæg jeres oversigter og svarene på spørgsmålene i klassen.

Meddigtning

Det skal I gøre

1. Vælg og skriv

Vælg hver især en af relationerne fra aktivitet 5 og skriv en meddigtningstekst:

Hvad sker der i relationen efter romanens afslutning? Hvordan udvikler relationen sig?

2. Præsentation

Læs jeres tekster højt for hinanden i grupperne. Tal om, hvad der overraskede jer i hinandens tekster.